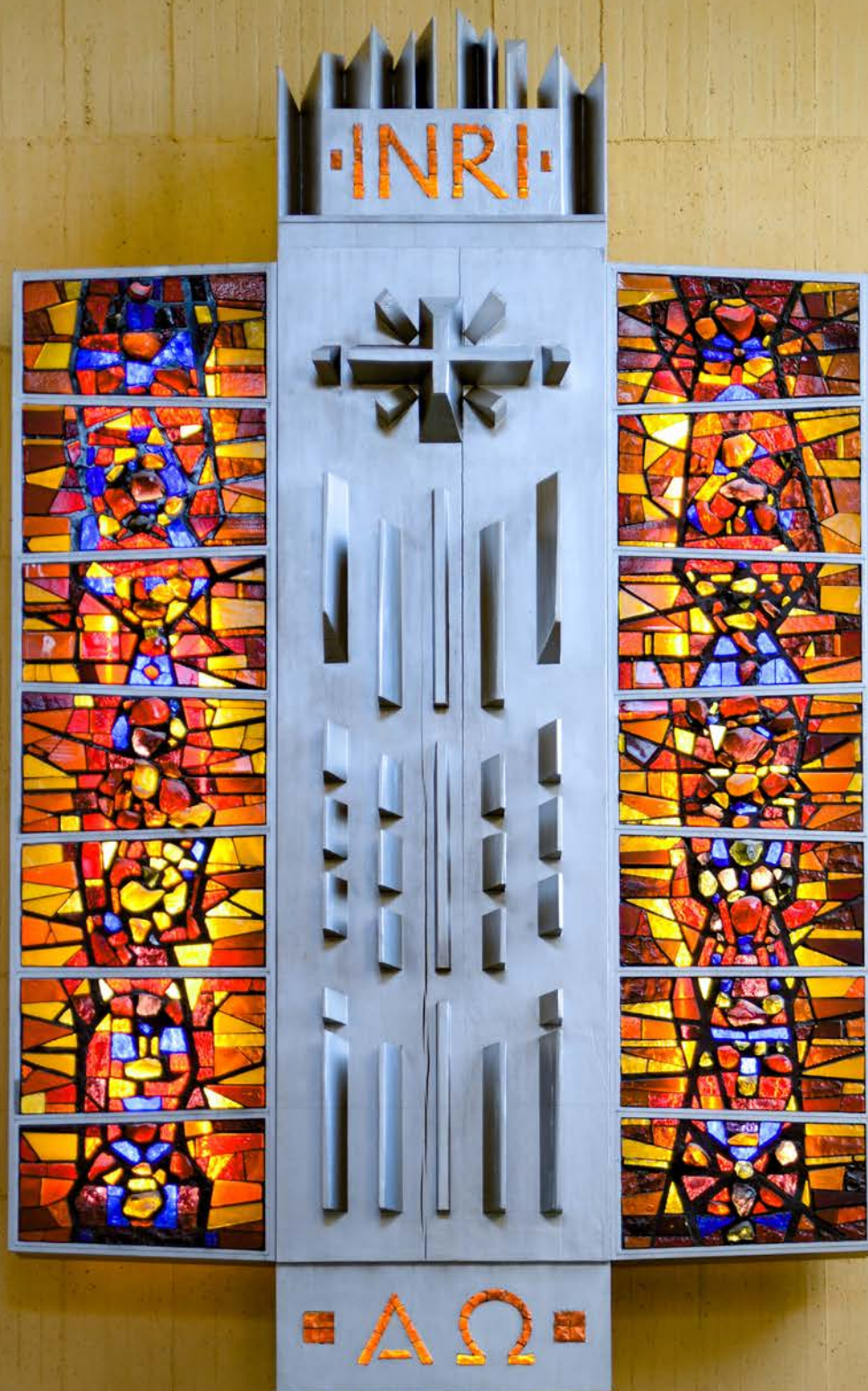

VERKSAMHETSBERÄTTELSE & ÅRSREDOVISNING

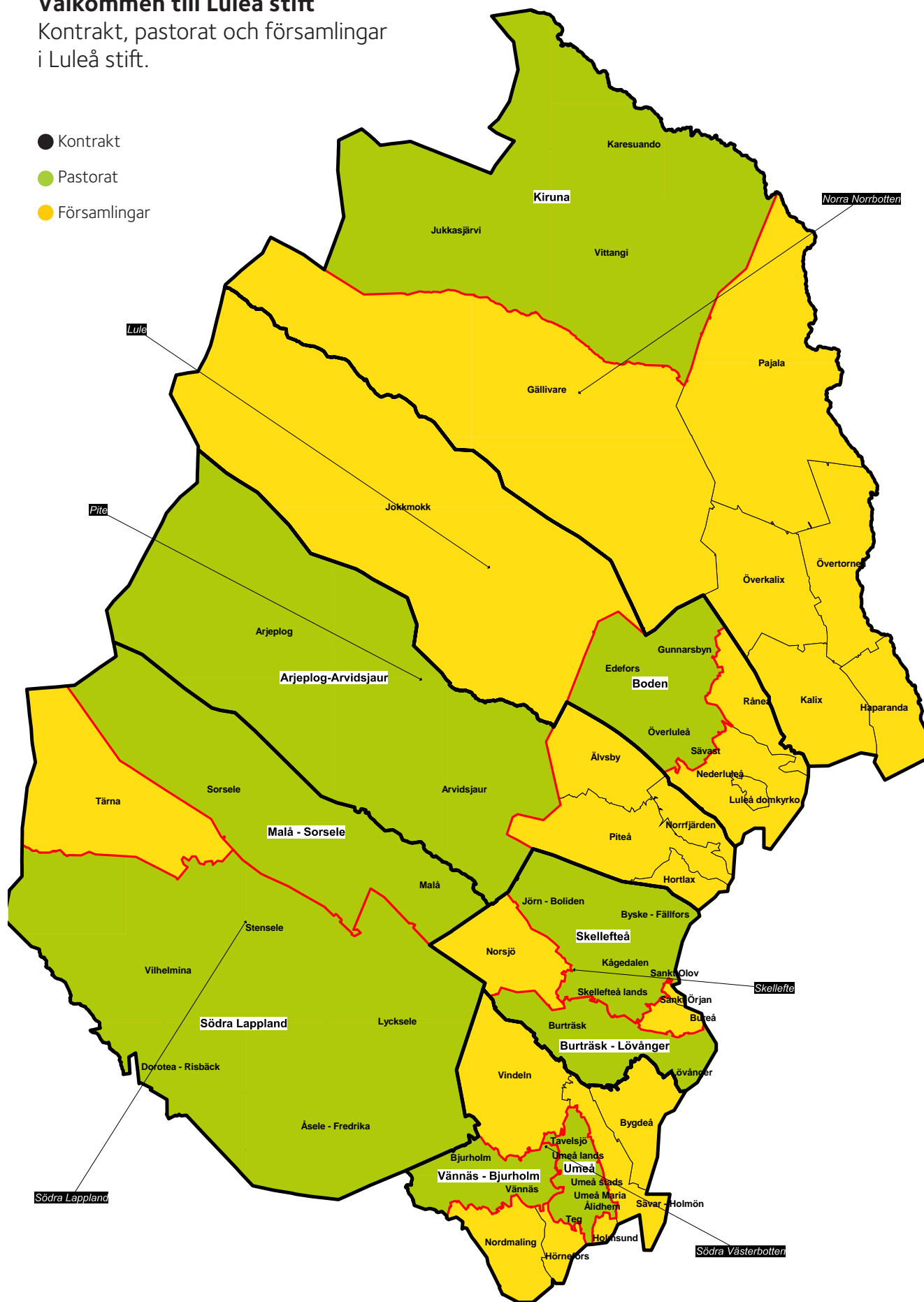
LULEÅ STIFT | 2021

Välkommen till Luleå stift

Kontrakt, pastorat och församlingar i Luleå stift.

- Kontrakt
- Pastorat
- Församlingar

27

31

23

17

Innehåll

Verksamhetsberättelse

- 05** Biskopen om året som gått
- 07** Stiftsdirektorn har ordet
- 08** Nyckeltal för Luleå stift
- 10** Fokus: Självvård
- 13** Fler samtal till Jourhavande präst
- 15** Telefonjouren Papu växlar upp
- 17** Ökat behov av kriminalsjälvvård
- 19** Gudstjänst och samtal på häktet
- 20** Ett utmanande år för sjukhuskyrkan
- 23** Kyrkan finns på campus för alla
- 27** Militärsjälvvården stärker samverkan
- 30** Ett hållbart stift
- 31** Nya steg mot en hållbar utveckling

Årsredovisning

- 34** Förvaltningsberättelse
- 36** Flerårsöversikt
- 37** Resultaträkning
- 38** Balansräkning
- 39** Rapport eget kapital
- 39** Kassaflödesanalys
- 40** Noter
- 47** Underskrifter

Bilaga

- 48** Utfall per verksamhetsområde

© 2022 Luleå stift
Organisationsnummer 252010-0112

Omslag: Altartavlan i Tegs kyrka, Umeå. Foto: Lina Eriksson/Svenska kyrkan i Umeå

En historisk milstolpe. Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket gavs i Uppsala domkyrka 24 november 2021. Foto: Magnus Aronson/Ikon

Biskopen om året som gått

Tillsammanskraft. Det ordet använde jag på hearingen inför biskopsvalet här i Luleå stift. Det visade sig att ordet fastnade i mångas minnen och jag har vid ett flertal tillfällen fått tillbaka det som en längtan och förväntan på det samspel stiftet vill forma. Därför vill jag visa på några tydliga händelser från året som gått som visar på vad tillsammanskraft kan åstadkomma. Ett exempel från kyrkans roll i samhället, ett från styrning och ledning, ett från församlingslivet.

Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket. Ursäkten blev möjlig genom initiativet från Samiska rådet i Svenska kyrkan som genom sina kontakter sa att tiden nu kan vara mogen. Att ärkebiskopen därefter tog initiativ till samtal med ett flertal samiska organisationer som gav sina reflektioner och att alla stiftsstyrelser inbjöds att ge sina synpunkter. De åtaganden som knöts till ursäkten har alla stiftsstyrelser tillsammans med kyrkostyrelsen fattat beslut om. Tillsammans blev det en mylla som möjliggjorde att Svenska kyrkans ursäkt kunde ges till det samiska folket den 24 november 2021 i Uppsala domkyrka. En historisk milstolpe, inte minst för oss i Luleå stift som ligger i Sapmí.

”Här har vi verkligen haft hjälp av att vara kloka tillsammans.”

Samråd och samspel. Pandemin har nödvändiggjort ett mycket närmare samarbete kyrkoherdarna emellan. Prostens uppdrag att i kontrakten samla kyrkoherdarna till erfarenhetsutbyte och delande i denna okända terräng som pandemin har varit har varit väldigt uppskattat och viktigt. Här har vi verkligen haft hjälp av att vara kloka tillsam-

mans. Likaså har prostarna och jag haft betydligt tätare avstämningar än tidigare. Allt för att kunna stötta, guida och gå i takt med varandra. Denna närhet och förståelse för villkoren i de olika församlingarna och pastoraten hjälper oss alla när vi med nödvändighet behöver fortsätta att utveckla samarbeten församlingar emellan.

Dopsatsningen. Tillsammans oroade vi oss över alla uteblivna dop under pandemin. Tillsammans bestämde vi oss därför, stift och församlingar, att strategiskt jobba med kommunikationen ”Det hänger inte på åldern, inte heller på kläderna. Döpt kan du bli när som helst”. Vi gjorde en dopsatsning. Stiftsorganisationen bidrog med en digital annonskampanj i media, församlingarna delade annonsen på sina hemsidor och sociala medier. Tillsammans nådde vi långt, och glädjande nog blev det många dop under sommaren och hösten.

Tillsammanskraft – det är också Guds strategi när Gud väljer att verka i och genom oss människor.

”Ty det är Gud som verkar i er så att ni både i vilja och gärning förverkligar hans syfte.” Fil.2:13

Åsa Nyström
Biskop, Luleå stift

EN NATURBILD från Luleå stift symboliserar vikten av själavård och hållbarhet, två ämnen som lyfts i årets verksamhetsberättelse och i stiftsdirektorns krönika.
Foto: Maria Lundström Pedersen

Stiftsdirektorn har ordet

Årets verksamhetsberättelse bjuder i reportageform på särskilda nedslag i stiftets främjande arbete inom själavårdsområdet. Själavård kan beskrivas som omsorg om människans existentiella, mentala och andliga hälsa. Det är ett uppdrag som kyrkan och församlingen har gentemot församlingsbor och alla som vistas i församlingen. Under åren med pandemi har behov av samverkan med olika samhällsaktörer förstärkts för att värna folkhälsan. Kyrkans insatser inom själavården har uppskattats och vi har fått vara med och göra skillnad i en svår tid. Det är bakgrunden till att vi i år väljer att lyfta några av de insatser som gjorts inom själavårdsområdet.

KYRKAN VIKTIG SAMHÄLLSAKTÖR

Själavård i samverkan beskriver det som tidigare benämnts institutionssjälavård. Det sker på någon annans arena eller i det offentliga rummet, i samverkan med annan aktör och ofta i ett ekumeniskt arbetslag. Uppdraget blir ett utflöde av vistelsebegreppet, liksom ett utflöde av församlingens grundläggande uppgift.

Stiftets främjande är till stor del av ekonomisk art,

” *Pandemin har tydliggjort behovet av själavårdsinsatser.* ”

riktad till församlingar som tagit ansvar för sjukhus-själavård, kriminalsjälavård och universitetskyrka. Församlingarna erhåller bidrag för bemanning och stiftet finansierar även samordningsfunktioner för sjukhussjälavården och kriminalsjälavården.

Tillsammans med övriga stift och nationell nivå bemannar stiftet telefonjourerna Jourhavande präst och sverigefinska telefonjouren.

Själavård i samverkan är ett kvalificerat själavårdsarbete där man möter människor i svåra existentiella och andliga frågor. Kyrkan är en viktig samhällsaktör och möter mängder av människor varje vecka, de som arbetar på institutionerna, de som vistas där frivilligt eller ofrivilligt och deras anhöriga. Pandemin har tydliggjort behovet av

själavårdsinsatser för att stärka existentiell, andlig folkhälsa och därigenom den psykiska hälsan. Under pandemin har behovet av att möta människors livsfrågor, ensamhet och isolering, med både breda och specialiserade själavårdsinsatser, ökat. Detta har synliggjort själavårdens unika plats och funktion i samhället.

I reportagen möter du Anna-Stina Svedberg, Satu Brännström, Kimmo Sulila, Kaarina Rauhala Torbjörn Degerström, Ida Marcusson och Luisa Landewall – alla själavårdare, vissa även samordnare, inom Luleå stift.

NY STRATEGI SÄTTER HÅLLBARHET I FOKUS 2022–2025

Verksamhetsberättelsen innehåller också ett reportage om stiftets nya steg som tagits för att integrera hållbarhetsfrågor i verksamheten. I december 2021 antogs Luleå stifts hållbarhetsstrategi för 2022–2025 av stiftsstyrelsen. Strategin innehåller fem fokusområden: Kyrkans uppdrag, energi, kemikalier, klimatanpassning och inköp/cirkulär ekonomi. Prästlönetillgångarna inkluderas i dokumentet med egna mål inom klimat, biologisk mångfald samt kapitalförvaltning.

Med strategin som ram får vi – stift och församlingar tillsammans – arbeta för att på bästa sätt utveckla vårt hållbarhetsarbete på det vis som både gynnar verksamheten och en hållbar utveckling regionalt och globalt.

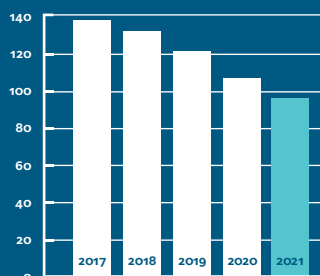

Eva-Maria Karlsson
Stiftsdirektor, Luleå stift

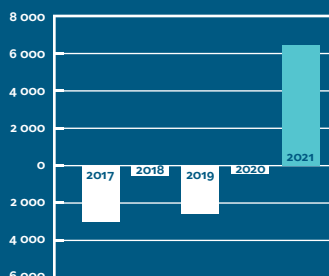
Nyckeltal

2021 Svenska kyrkan
Luleå stift

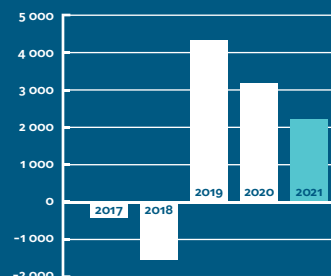
Verksamhetens intäkter (mkr)

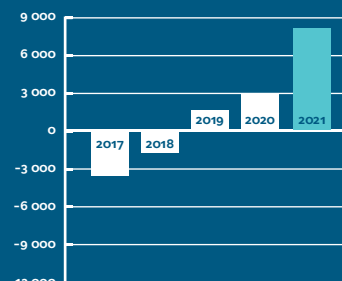
Verksamhetens resultat (tkr)

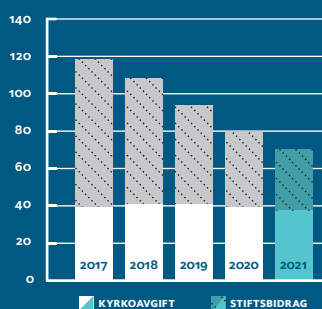
Resultat finansiella investeringar (tkr)

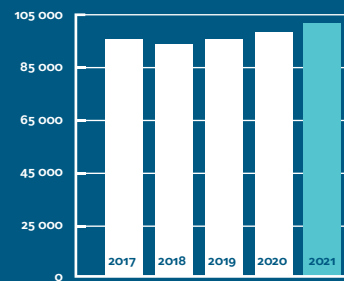
Årets resultat (tkr)

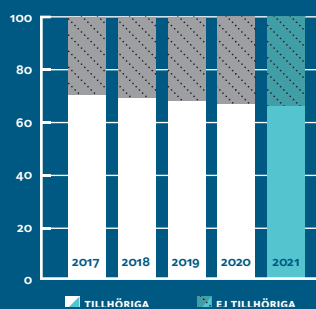
Kyrkoavgift inkl. utjämn. (mkr)

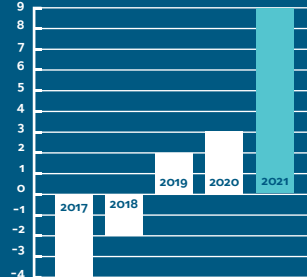
Eget kapital (tkr)

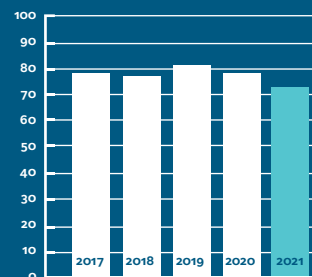
Kyrkotillhöriga (%)

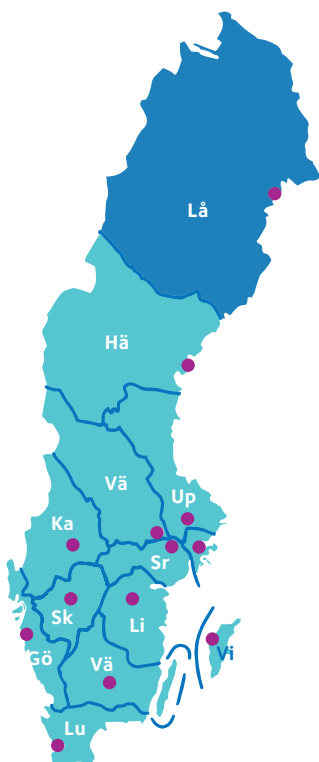
Värdesänkning av eget kapital (%)

Medelantal anställda

Luleå stift i siffror*

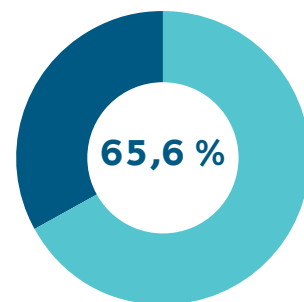
1/3 av Sveriges yta och ett av 13 stift i Svenska kyrkan

Stift

- Lå Luleå
- Hä Härnösand
- Ka Karlstad
- Vä Västerås
- Up Uppsala
- Sr Strängnäs
- St Stockholm
- Sk Skara
- Li Linköping
- Gö Göteborg
- Vi Visby
- Vä Växjö
- Lu Lund

-1,4 %

Medlemsutveckling
(-1,6 %)

Andel medlemmar av totala befolkningen i Luleå stift
(67,0 %)

343 827

Antal medlemmar inom Luleå stift (350 054)

196

Kyrkobyggnader och kapell

6

Kontrakt

523 788

Folkmängd (522 385)

33

Ekonomiska enheter

56

Församlingar i Norrbotten och Västerbotten

1 026

Övriga byggnader

44,6 %

Andel döpta av födda
(36,5 %)

*Uppgifterna baserar sig statistik för år 2021. Siffrorna inom parentes avser år 2020.

Under 2021 märktes ett ökat behov av samtalsstöd hos barn, unga och vuxna. Pandemin anses vara en bidragande faktor. Foto: Kristin Lidell/Ikon

Fokus själavård

I årets verksamhetsberättelse lyfts Luleå stifts främjande arbete inom själavårdsområdet.

Läs om sju anställda som varje dag möter människor i samtal via samhällstjänsterna Jourhavande präst och sverigefinska telefonjouren, samt i Kriminalvården, Sjukhuskyrkan, på universitetet och i Försvarsmakten.

Anna-Stina Svedberg är stiftsadjunkt för själavård och stiftssamordnare för Jourhavande präst i Luleå stift. Foto: Alexandra Nyman/Luleå stift

Fler samtal till Jourhavande präst

Anna-Stina Svedberg, stiftsadjunkt för själavård i Luleå stift, kombinerar tiden som stiftssamordnare för Jourhavande präst med personalhandledning och personalsjälavård. Ett arbete som inte bara främjar församlingarna, utan hela samhället.

Januari är alltid en intensiv månad då många både vill ringa och chatta med Jourhavande präst.

– Jag tror att det beror på att högtiderna är över och en lång räkka av vardagar väntar. Livet kommer ifatt oss på många sätt då, säger Anna-Stina Svedberg, stiftsadjunkt för själavård.

Hon prästvigdes för 22 år sedan och har varit stiftsadjunkt sedan 2018. Hon beskriver att mötet med människan som det allra bästa med sitt arbete.

– Att få prata om det som är meningsfullt och väsentligt, det är verkligen livet på riktigt och på djupaste nivå, det är ett privilegium. Det är starkt och stort att få göra det, det säger vi alla som har detta som arbetsuppgift, säger Anna-Stina Svedberg.

Det är viktigt att kunna stödja genom samtal, vilket har märkts inte minst under det senaste två åren, då Jourhavande präst sett en ökning på över 3

– **VI TÄNDER ETT LJUS,** sitter mitt emot varandra och samtalar om arbetsliv som privatliv, berättar Anna-Stina Svedberg om sin roll som personalsjälavårdare i Luleå stift. Foto: Alexandra Nyman/Luleå stift

000 telefonsamtal. Jourhavande präst nås via nödnumret 112 och Luleå stift, tillsammans med de andra tolv, bidrar med personal.

”*Det har blivit en skärpa i vissa samtal som vi uppfattar hör ihop med pandemin.*”

När pandemin var ett faktum anades ett ökat behov ganska snart, både vad gäller telefonsamtal, där förändringarna blev mest påtagliga först, och i chatten.

– Vi fick förstärka tjänsten vid flera tillfällen med utökade öppettider och fler tjänstgörande per kväll under förra året. Totalt är vi 28 präster i stiftet som tjänstgjort under året, säger Anna-Stina Svedberg.

Ändå är det inte själva pandemin som varit den självklara frågan i samtalen till Jourhavande präst.

– När jag pratar med samordnarna i andra stift har vi samma uppfattning om att det är långt ifrån alltid som pandemin är en fråga man benämner. Men känslan är att pandemin satt fokus på frågor som handlar om liv och död, det har blivit en skärpa i vissa samtal som vi uppfattar hör ihop med pandemin. Saker sätts på spel och vi blir otryggare och oroliga. Det kan göra att man börjar fundera på livet och anhöriga.

Pandemin har inte bara skapat frågor om livet, man ser också ombytta roller kring hur människor kontaktar Jourhavande präst.

– Vi har märkt ett begynnande flöde av att

VID ETT SJÄLAVÅRDSSAMTAL för Jourhavande präst eftersträvar man en så god samtalskvalitet som möjligt. Hörlurar är ett bra verktyg för att höra olika röstnyanser och andning för att bättre kunna avgöra hur konfidenten mår. Foto: Alexandra Nyman/Luleå stift

de yngre hittat till telefonjouren och att de äldre börjat chatta mer. Tidigare har det varit nästan uteslutande äldre som ringt, säger Anna-Stina Svedberg, men av integritetsskäl förs inte statistik över ålder på konfidenterna.

Det finns tydliga riktlinjer för vilken slags tjänst som prästerna som tar emot samtal utför.

– Vår tjänst är en samhällstjänst, det står tyd-

ligt. Man ska känna att vi gör ett arbete som stödjer hela samhället, det är inte en konfessionell verksamhet, säger Anna-Stina Svedberg.

Rollen i Jourhavande präst att aldrig agera, alltid vara anonyma och inte vidta några åtgärder å konfidentens vägnar.

– Vi är där bara för att finnas med som samtalspartner, här och nu. Däremot kan vi tipsa om att söka kontakter vidare efter samtalet om det är läge för det. Kvällsbön, samtal om tro och bibelord och religion finns med i samtalet om den som ringar själv för det på tal.

Det svåraste tycker Anna-Stina Svedberg är själva lyssnandes konst, att vara i nuet precis där konfidenten är, att verkligen vara öppen och lyhörd för att höra när någon säger något med försiktiga ordalag, något som kanske är under ytan och bara i förbigående.

– Du måste ha en närvaro i stunden, utan förutfattade meningar, utan att göra dig en bild av konfidenten men däremot vara öppen för vad den andra vill förmedla. Man måste verkligen skärpa sina sinnen då man i telefon eller chatt inte har annat än röst eller text att gå på. Efter ett arbetspass är jag ganska slut då det blir en anspänning i varje samtal.

” Vi är där bara för att finnas med som samtalspartner, här och nu.”

Svenska kyrkans tjänst Jourhavande präst har funnits i över 60 år. Att få hjälpa en medmänniska i kris den tid på dygnet när andra verksamheter är stängda är stort menar Anna-Stina Svedberg:

– Vår ambition i den akuta själavården är att finnas för och med en människa så länge att den akuta krisen är över, att man kan ana ett större lugn i samtalet. Det är starkt och stort att få göra det, det säger vi alla som har detta som arbetsuppgift!

Utöver samordningsrollen möter Anna-Stina Svedberg också anställda inom Svenska kyrkan och EFS för personalsjälavård. Uppdraget som stiftsadjunkt för själavård delar hon med kollegan Dan Richardsson.

– Vi som jobbar inom Svenska kyrkan har till uppgift att möta andra, och därför behöver vi också ta hand om oss själva. Vi handleder och träffar därför bland andra de präster, diakoner och församlingspedagoger som behöver själavård.

Studenter är en grupp som Anna-Stina Svedberg också står till förfogande för:

– Tanken är att vi anmodar studenter att ha själavård, att ta hand om sitt eget inre, att börja formulera sig om sin egen väg in mot att börja arbetet i församlingarna. Vi ger studenterna möjligheten att ha ett bollplank kring de själsliga frågorna.

STATISTIK Jourhavande präst – samtal via telefon, chatt och digitalt brev

Månadsstatistik 2019–2021

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Telefon (ca 112)	2021 8 095 2020 7 393 2019 6 265	2021 7 783 2020 7 390 2019 6 028	2021 8 601 2020 9 310 2019 6 558	2021 8 600 2020 9 300 2019 6 306	2021 8 302 2020 9 126 2019 6 428	2021 8 302 2020 9 126 2019 6 428
Chatt	2021 1 351 2020 1 133 2019 1 088	2021 1 098 2020 1 008 2019 948	2021 1 385 2020 1 535 2019 934	2021 1 272 2020 2 227 2019 916	2021 1 536 2020 2 405 2019 1 028	2021 1 536 2020 2 405 2019 1 028
Digitalt brev	2021 190 2020 117 2019 117	2021 100 2020 118 2019 120	2021 73 2020 122 2019 115	2021 77 2020 141 2019 90	2021 76 2020 152 2019 135	2021 76 2020 152 2019 135
	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
	2021 8 970 2020 8 970 2019 8 970	2021 8 208 2020 8 208 2019 8 208	2021 7 836 2020 7 836 2019 7 836	2021 6 912 2020 6 912 2019 6 912	2021 7 774 2020 7 774 2019 7 774	2021 7 774 2020 7 774 2019 7 774

STATISTIKEN TALAR SITT TYDLIGA SPRÅK. Samtalen till Jourhavande präst ökade med 3 000 under 2020–2021.

Läs mer om Jourhavande präst: svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

SATU BRÄNNSTRÖM, stiftssamordnare för sverigefinska telefonjouren Papu. Foto: Emma Berkman/Luleå stift

Telefonjouren Papu växlar upp

Svenska kyrkans sverigefinska telefonjour Papu har varit i bruk sedan 1989. Hit kan den som är finsktalande och har behov av samtalsstöd ringa. Det är viktigt att få uttrycka sig på sitt modersmål då det fungerar läkande.

Under 2021 fick Papu fler kanaler för samtal och kan nu nås, förutom via telefon, genom en chatt och digitalt brev.

– Förra året tog Papu emot ungefär 4 000 samtal vilket är en kraftig ökning från tidigare år, säger Satu Brännström, stiftsdiakon och stiftssamordnare för den sverigefinska telefonjouren.

Luleå stift bidrar med ideella medarbetare som fått specifik utbildning för att kunna möta personer i behov av anonymt samtalsstöd.

– Många som ringer talar ofta om en tacksamhet för att kunna få uttrycka sig på sitt modersmål, säger Satu Brännström.

Läs mer om Papu: svenskakyrkan.se/palveleva-puhelin

KIMMO SULILA, kyrkoherde i Haparanda församling, utanför Råneå kyrka där han tidigare varit kyrkoherde. Foto: Ola Johansson/Luleå stift

Ökat behov av kriminalsjälavård i stiftet

Sedan 2008 har Kimmo Sulila, kyrkoherde i Haparanda församling, uppdraget som stiftssamordnare för kriminalsjälavården. I uppdraget ingår bland annat att stötta de operativa prästerna och att koordinera arbetet med Kriminalvården och Sveriges kristna råd.

Kimmo Sulila är till vardags kyrkoherde men samordnar också Luleå stifts arbete med kriminalsjälavård.

– Jag är med hela vägen som stöd och främjar den lokala församlingen kring rekryteringen. Jag har en nära dialog med kyrkoherdarna då kriminalsjälavård är ett prioriterat område, säger han.

Med samordnarrollen följer utmaningar, inte minst under fjolåret när pandemin pågick.

– Det var utmanande att vi inte kunde genomföra besök i samma utsträckning då häkten och anstalter stängde ner, ibland delvis och ibland helt.

Det är inte heller alltid lätt att bemanna enheterna.

– Den här delen av institutionssjälavård är inte så bekant för allmänheten. Det finns få präster som har bekantat sig med kriminalvården innan de börjar arbeta där. Det kan jämföras med att bli sjukhuspräst, för sjukhuset har vi alla något slags idé och tanke om, men anstalter är en mer sluten miljö.

Kimmo Sulila berättar att det bland annat handlar om den fysiska miljön.

– Du ska vara bekväm med att – efter att ha gått genom stängsel och passerat säkerhetsdörrar – plötsligt förstå att du själv är inlåst med endast ett

larm som medföljare.

För att försäkra sig om att man är lämplig som person tar polisen ett utdrag från belastningsregistret och Säpo gör en säkerhetskontroll.

– Och är det prästbrist i en församling blir det förstås ännu tuffare att hitta personal, men det är ett prioriterat område, säger Kimmo Sulila.

” *Det finns ett stort
förtroendekapital.* ”

I Luleå stift finns häkten och anstalter i Haparanda församling, Umeå pastorat, Nederluleå församling och Hörnefors församling. Den lokala enheten har ansvar för alla som bor och vistas där och ska tillgodose att det finns bemanning för institutionssjälavården på orten.

Sveriges kristna råd (SKR) har ett centralt avtal med Kriminalvården och ett övergripande ansvar för utbildningar, avtal och behörighetsdelar.

Kimmo Sulila säger sig märka att det inom kri-

minalvården finns ett stort förtroende för kyrkans arbete.

– Vi blir inbjudna till utbildningsdagar som kriminalvården håller, det finns ett stort förtroendekapital och därför är det viktigt att samarbetet fungerar väl, säger han.

”*Det finns planer på att bygga ut i Norrbotten och Västerbotten, det för med sig ett växande behov av kriminalsjälavård.*”

Inom Luleå stift finns två kriminalvårdsområden.

– I samordningsrollen deltar jag vid möten med kriminalvårdschefer och häkteschefer. Och jag arbetar också med prioritering och uppföljning av de bidrag som stiftet ger till församlingarna.

Genom att möta de intagna kan man få en lägesbild av situationen i Sverige.

– Just nu är det fullt på många anstalter och det finns planer på att bygga ut i Norrbotten och Västerbotten, det för med sig ett växande behov av kriminalsjälavård i vårt stift i framtiden, säger Kimmo Sulila.

Läs mer om andlig vård i kriminalvården: svenska-kyrkan.se/samtalsstod/fangelsepraster

Själavårdsamtal inom kriminalvården kan ske enskilt eller i grupp. Foto: Magnus Aronson/Ikon

KAARINA RAUHALA tillsammans med Betelskyrkans pastor Ebbe Larsson utanför Haparandaanstalten på julafton 2021.
Foto: Bruno Wallenström

Gudstjänst och samtal på häktet

Kaarina Rauhala har arbetat som präst både i Finland och Sverige i över 20 års tid. I dag arbetar hon operativt med kriminalsjälavård genom sitt jobb som präst i Haparanda församling.

Kaarina Rauhala besöker regelbundet de intagna på Haparandaanstalten, hon går dit en till två gånger i veckan.

– Nu under pandemin har det förstås varit restriktioner som vi fått förhålla oss till, säger hon.

I mötet med de intagna erbjuds både samtal och gudstjänst.

– Vi finns tillgängliga om någon vill samtala och vi har tystnadsplikt. Vi är främst där för att möta människan, bli bekanta och visa tillit men även för att erbjuda enskilda samtal till den som önskar.

Gudstjänster firas i ett speciellt och till storleken större rum så att alla ryms, ofta i samverkan med Betelkyrkan i Haparanda. Frågor om religion är ett naturligt återkommande samtalsämne.

– Det kan komma frågor kring vad Svenska kyrkan är och vi pratar om olikheter mellan kristna traditioner, samfund och religioner. Ofta talar vi också konkret om kyrkobyggnader, symboler, klockringning och allt möjligt, säger Kaarina Rauhala.

– Men sedan ställs det förstås personliga frågor och man har frågeställningar kring det andliga. Ibland sitter vi bara tysta tillsammans. Samtalen utgår alltid ifrån de intagnas tankar, och vill de inte prata om något speciellt respekterar vi det.

Ett gott samarbete med personalen på anstalten är avgörande.

– Jag upplever att vi har ett mycket viktigt och bra samarbete med personalen här på Haparandaanstalten. Om personalen önskar samtal så finns vi självklart där för dem också, säger Kaarina Rauhala.

Utöver samtal har sång och musik tagits väl emot.

– Vi ber och sjunger och har kanske en betraktelse. Ibland har vi med oss en sånggrupp från Världens kör. Jag tror att många har tyckt om att få sjunga tillsammans med oss. Det är ett väldigt meningsfullt arbete, det känns viktigt och uppskattat.

Ett utmanande år för sjukhuskyrkan

Torbjörn Degerström, sjukhuspräst i Skellefteå, är stiftssamordnare för Sjukhuskyrkan. Han leder även det regionala nätverket för sjukhuskyrkans råd och ingår i det nya nationella nätverket för institutionssjälavårdare.

Sedan 2013 arbetar Torbjörn Degerström som sjukhuspräst i Skellefteå. Som Luleå stifts samordnare för Sjukhuskyrkan har han kontinuerliga kontakter med representanter för stiftet, nationella samordnare och i det fall det krävs även med internationella kontakter runt Nordkalotten.

– Med uppgiften kommer också att se över utbildningsbehov för nyanställda, att kompetensutveckla, säger Torbjörn Degerström.

Personal på sjukhusen ska kunna nå sjukhuskyrkorna varje dag på året och därför finns medarbetarna i beredskap i Luleå, Lycksele, Piteå, Skellefteå och Umeå oavsett vardag eller helg.

– Vi ska vara tillgängliga och patienter och vårdpersonal behjälpliga dygnet runt, berättar Torbjörn Degerström.

Under förra året ställde pandemin personalen i Sjukhuskyrkan inför en rad nya frågor om hur en sjukhuskyrka kan verka under varierade förutsättningar, då sjukhusen beslutade olika under pandemin.

– Utifrån de frågor som vården ställde till oss kunde vi tämligen snabbt skapa nya rutiner och arbetsätt och på så vis skapa en gemensam bild av det arbete vi utförde, säger Torbjörn Degerström.

Han upplever att det finns en bredare förståelse för Sjukhuskyrkan och dess arbete i dag jämfört med före pandemin.

– Under 2021 blev det tydligt att vårt fokus, utöver stöd till patienter, legat på att stötta den hårt kämpande vårdpersonalen.

Sedan sin tid som predikant i EFS har Torbjörn Degerström hunnit uppleva många förändringar i samhället och mött ett antal tuffa situationer. En utmaning som den som pågått sedan 2020 hade han inte kunnat föreställa sig.

– Allt som covid-19 förde med sig har nog berört många av oss väldigt djupt.

” *Det finns en bredare förståelse för sjukhuskyrkan jämfört med före pandemin.*

Sjukhuskyrkans personal behövde snabbt anpassa sig till nya rutiner. Vissa kliniker stängde plöstligt ner helt, medan andra ville ha fortsatta besök men då iförda vårdvita kläder, visir och munskydd.

– Det har känts tryggt att ha skyddskläder för att inte få med sig smittan hem. Men att hålla en svårt sjuk människas hand med plasthandskar har inte alltid upplevts så nära som vi var vana innan pandemin, säger Torbjörn Degerström.

Att leda och samordna reflektions- och ventilationsgrupper för vårdpersonal på olika vårdavdelningar flera gånger i veckan, har varit en ny arbetsuppgift. Efterfrågan på enskilda och kollektiva samtal och stöd har varit stor.

I ROLLEN SOM SJUKHUSPRÄST har det varit utmanande att utöva andlig och existentiell vård iförd all skyddsutrustning.
Foto: Per-Olov Sjödin/Svenska kyrkan Skellefteå

Ovissheten kring det nya viruset drog med sig omvälvande restriktioner och perioder av besöksförbud som drabbade både patienter och närstående hårt. Något som ofta väckte ilska som "skvätte över" på personalen i Sjukhuskyrkan.

– Vi har känt av hela samhällsandan. Vi har mottagit samtal från desperata människor vars familjemedlem legat för döden då man undrat "varför får jag inte ta ett personligt avsked?"

Torbjörn Degerström menar att deras arbete förändrades både emotionellt och existentiellt.

– Jag har själv undrat om jag kommer att bli smittad när jag är i tjänst. Men sedan tänker jag på alla människors berättelser som lagts i vår famn, den biten tar på en på ett speciellt sätt. De gör ett fantastiskt arbete i det tysta, vår sjukvårdspersonal.

” Jag tänker på alla människors berättelser som lagts i vår famn. Den biten tar på ett speciellt sätt.

Under året har ett nytt nationellt nätverk skapats av Svenska kyrkan, dit man kallar stiftsordnarna för institutionssjälavården två gånger om året. Man bevakar utvecklingen för institutionsjälavården och samarbetar kring olika frågor.

– I det här nya nationella nätverket får vi som arbetar med själavård dela med oss av erfarenheter och frågeställningar, det känns angeläget, säger Torbjörn Degerström.

En del av "det nya normala" har varit avsaknaden av spontana möten med människor.

– Innan pandemin bröt ut hörde det till vanligheterna att folk tittade in hos oss i våra lokaler på sjukhusen för ett samtal men det har inte varit möjligt under en längre tid. Rollen som sjukhuspräst har sett annorlunda ut under senaste året men det har samtidigt varit otroligt lärorikt!

Läs mer om Sjukhuskyrkan: sjukhuskyrkan.se

**UNIVERSITETS
KYRKAN**
University Chaplaincy in Luleå

IDA MARCUSSON,
universitetspräst, i lokalerna
på Luleå tekniska universitet.
Foto: Ola Johansson/Luleå stift

Kyrkan finns på campus för alla

Arbetsdagarna är varierade för Ida Marcusson, universitetspräst på Luleå tekniska universitet i Luleå. Föreläsningar för mäklarstudenter, temadagar kring hälsa och minnesstunder avlöser nätverkande och planering av samverkan med olika aktörer.

Ida Marcusson prästvigdes 2011 och började fem år senare som universitetspräst i Nederluleå församling. I dag fördelas arbetstiden mellan att vara komminister i församlingen på 25 procent och att vara universitetspräst på Luleå tekniska universitet de resterande 75 procenten.

– Universitetskyrkan finns för alla obereonde, av tro, religion eller livsåskådning och dagarna ser rätt olika ut, säger Ida Marcusson.

Hon träffar studenter och personal, även om vi främst arbetar med studenterna.

– En viktig del är samtalsgrupper och själavårdssamtal som kan handla om ensamhet, existentiella frågor, men även om sådant som hör ihop med prestation och ”mitt värde”, säger Ida Marcusson.

Samtalen handlar om tro, även om få berättar öppet om den, så finns den i det privata.

– Det är lätt att diskvalificera sin tro; ”jag går inte i kyrkan” eller att man tänker att tron ska se ut på ett visst sätt. I möte med mig eller andra i kyrkan, kan det vara ett stöd att hitta ord för tron och få förstå att den egna tron räcker, den är inget som ska presteras.

Många universitetspräster förväntade sig att trycket på själavårdssamtal under pandemin skulle öka mer än det har gjort.

– Även om vi erbjudit samtal via telefon har man ändå velat vänta och mötas när restriktionerna lättat. Då har det blivit fler förfrågningar för det fysiska mötet har varit viktigt. För den som varit i stor kris har vi kunnat erbjuda att mötas i större rum för att hålla avståndet, eller walk and talk, berättar Ida Marcusson

Under pandemin har närliggande Porsökyrkan fungerat som en naturlig mötesplats.

– Här i Luleå har vi en fördel då Porsökyrkan ligger nära campus så att vi kan ha kyrkan som mötesplats, exempelvis för samtalsgrupper.

” Under pandemin har
det knappt talats om de
ensamma studenterna.”

I kyrkan erbjuds också retreatar och pilgrimsvandringar, en stilla kväll eller dag, för studenter och personal.

– De deltagare som varit med har uppskattat att få ta ett steg åt sidan för tystnad och stillhet, att lyssna inåt och slippa bruset för en stund.

Den öppna kyrkan har varit viktigt för att minska ensamheten vid virusets framfart.

– Under pandemin har mycket fokus varit på den ensamhet som åldersgruppen 70+ känt, det har knappt talats om de ensamma studenter som varit vana att möta sin klass. Många är nya på studieorten, långt ifrån sin familj och utan möjlighet att åka hem, vilket förstärkt ensamheten ytterligare, säger Ida Marcusson.

Att kyrkan ska samverka med andra ser Ida Marcusson som självklart.

– Ju längre jag har jobbat, desto fler relationer

jag byggt och ju mer universitetskyrkan blivit känd kan jag se att skapade relationer, tillit och förtroende är det som ligger till grund för att människor tar kontakt med oss.

På Luleå tekniska universitet har universitetskyrkan stor samverkan med studenthälsan och studentkåren. Det sker till exempel vid studiestart, temaveckor där hälsa är i fokus, eller suicidprevention.

– Vi håller även kontakt med de kristna studentföreningarna och den ekumeniska bönegrupp som finns för personalen och som numera möts i Porsökyrkan, säger Ida Marcusson och berättar att man skapat ett samarbete med studentkörerna, som får öva i Porsökyrkan och medverkar i ett antal gudstjänster per år – ett bra utbyte för alla inblandade.

Sedan några år har Ida Marcusson ett samarbete med mäklarprogrammet vid Luleå tekniska universitet.

– Jag möter varje år mäklarstudenter i en föreläsning om sorg då vi pratar om hur sorg kan påverka en. Jag har tidigare samtalat med en av lärarna vid mäklarprogrammet, så att vi hjälps åt med föreläsningen, att inte bara blir allmän utan landa i deras kontext. Att tala om hur människor som de möter vid husförsäljningar påverkas av sorg, att sorg är något man kan drabbas av på grund av många olika anledningar och förstå sina egna reaktioner.

Att vara öppen och tillgänglig är viktigt för Universitetskyrkans framtid.

– Vi finns med i utåtriktade delar genom att Universitetskyrkan är representerad i olika nätverk, genom att vara dörröppnare och när vi kan erbjuda rum för tro och liv och för den existentiella hälsan. Universitetskyrkan är ju precis som övrig institutionssjälvård ekumenisk och jag möter också människor från andra religioner, andra kulturer och länder, säger Ida Marcusson och avslutar:

– Vägen framåt handlar mycket om fortsatt samverkan, om att utveckla verksamheten och

kommunikationen om hur Universitetskyrkan kan vara stöd och resurs på campus.

”*Skapade relationer, tillit och förtroende är det som ligger till grund för att människor kontaktar oss.*”

Hösten 2021 startade Universitetskyrkan en kör för unga vuxna i Luleå.

– Inför det gjorde jag och en musiker intervjuer om tro, gudstjänst, musik och kör. Utifrån svaren jobbade vi med en del gudstjänstutveckling, berättar Ida Marcusson.

I intervjuerna framkom vikten av att få känna sig sedd när man kommer till kyrkan, det gavs uttryck för att kyrkan känns som hemma och att det man vill bära med sig från gudstjänsten är hopp.

– Man hade olika teologiska utgångspunkter och det kom inspel om att vi inom kyrkan behöver arbeta med språket så att det känns nära och begripligt. Vi kan behöva förklara orden så att de inte stannar vid att vara ett okänt begrepp. Men också att se mångfalden och att sätta bibeltexterna i sin kontext, att predikan behöver få ha en koppling till det egna livet.

Läs om universitetskyrkans arbete:
[svenskakyrkan.se/lulea/
universitetskyrkanlulea](https://svenskakyrkan.se/lulea/universitetskyrkanlulea)

MÅNGA STUDENTER har upplevt en stor ensamhet under pandemitiden, ofta nya på studieorten med familjen långt borta. Foto: Magnus Aronson/Ikon

LUISA LANDEWALL har arbetat mer med krisberedskap och krisstöd än att besöka verksamheter under pandemin. Foto: Simon Eliasson.

Militärsjälavården stärker samverkan med civilsamhället

Luisa Landewall är en av Luleå stifts två militärsjälavårdare, med bas i Boden. Det senaste året har bjudit på många tillfällen att, tillsammans med olika samhällsaktörer, öva hur man hanterar en pågående kris. Nödläget har även medfört ett ökat behov av tillgänglighet för själavårdssamtal med de värnpliktiga.

Luisa Landewall, garnisonspastor i Boden, har varit fältpräst i Afghanistan. Men det senaste verksamhetsåret är det inte övningar på fältet som varit i fokus, utan beredskapsfrågor som övning inför krig och kris. Ofta i samarbete med regioner, länsstyrelser, Polismyndigheten och Socialstyrelsen.

– Vi har fått öva krisberedskap genom att arbeta ihop oss med olika myndigheter under en intensiv period, så det har kommit något gott ur den här tiden ändå, säger Luisa Landewall.

Hennes kollega, Staffan Klingert, har Luleå stifts beredskapsfrågor på sitt bord. Inom ramen för Försvarsmakten och kyrkan samarbetar han och Luisa Landewall ofta med andra aktörer som Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap (MSB) och Länsstyrelsen i Norrbotten, under pandemin genom veckovisa möten.

Ett annat exempel på utökat samarbete med andra aktörer, och som också pågått under 2021, är det lokala interreligiösa råd som startats på initiativ av Bodens kommun. Flera trossamfund finns representerade tillsammans med militärsjälavårdarna.

– Rådet skapar trygghet för kommunen som behöver den här plattformen för att föra ut sitt budskap i kris. Där är trossamfundet viktiga då vi har stora kontaktytor och kan bidra med trygghet och ritualer i en otrygg tid, säger Luisa Landewall.

Arbetsvardagen förändrades snabbt i och med covid-19 och Luisa Landewall har behövt priori-

tera sin roll som krisstöd vid en eventuell skarp olycka före att besöka verksamhet och knyta kontakter med värnpliktiga.

– Jag har arbetat mycket hemifrån och om jag varit på garnisonen så har själavårdssamtalen ofta skett utomhus. Så visst har det varit en annorlunda tillvaro, säger Luisa Landewall.

” *Trossamfundet kan bidra med trygghet och ritualer i en otrygg tid.* ”

Behovet av tillgänglighet för enskilda samtal ökade under det gångna året. Enskilda samtal är en stor del av den militära själavården. Det kan både vara samtal i förtroende eller att garnisonspastorn varit följeslagare till rekryten som velat ha ett samtal med en chef.

När de värnpliktiga behövde vara kvar i sju veckor utan att få resa hem behövde militärsjälavårdarna vara tillgängliga för samtal även på helgerna.

– Jag är nästan alltid tillgänglig för samtal och trots att jag inte har lika tät kontakt med rekryterna som innan pandemin så hittar de till mig. Jag har fler samtalsförfrågningar nu, upp till fem olika möten i veckan med olika rekryter, säger Luisa Landewall.

Enskilda samtal med värnpliktiga handlar ofta

om händelser hemmavid eller problem i relationer.

– Så fort det rör sig om allvarlig sjukdom eller död kontaktar befälen mig och ställer frågan om jag kan möta en värnpliktig som genomgår en akut kris, berättar Luisa Landewall.

Att Sverige har värnplikt kan vara svårt för den som måste rycka in men som helst hade sluppit.

Luisa Landewall berättar att värnplikt fast man kanske inte vill, leder till motivations- och anpassningsproblem. Där kan man mötas i samtal.

– Det handlar också om trosfrågor. Någon som bär på en tro kanske funderar på hur deras kristna tro passar ihop med den upplevelse man har i Försvarsmakten. ”Hur ställer jag mig till att använda vapen?”, ”Hur anpassar jag mig till jargonen?”.

Luisa Landewall känner igen sig från sin egen värnplikt då hon försökte få ihop sin militära identitet med sin kristna identitet.

– För mig var lumpen en tillgång att kunna utforska vem jag var som människa.

Även inför ”muck” kan stora livsfrågor uppstå.

– Frågor som ”vem är jag nu”, ”vad ska jag göra när jag kommer hem” och andra identitetsfrågor

” *Någon som bär på en tro kanske funderar på hur deras kristna tro passar ihop med Försvarsmakten.* ”

blir akuta. I slutet av värnplikten kommer ofta de som är troende för andlig vägledning inför framtiden och då vill de också dela med sig av erfarenheter han eller hon har gjort under värnplikten.

Tjänstgöring i främmande land kan vara ett mål man som värnpliktig vill nå, men vars utmaningar kan skapa kris redan under insatsen och även när man kommer hem för att leva ”som vanligt” igen.

Efter en utlandstjänstgöring som soldat ska man plötsligt tillbaka till sin vanliga arbetsplats. Omställningen, att gå från mission till vardag och att passa in i vardagslivet med sina anhöriga, kan kännas tungt.

– Man kanske behöver omorientera sig i sin karriär eller i privatlivet och i den omställningen finns vi med och stöttar med extra samtalsstöd

Vid allvarliga händelser påbörjas krisstödet redan i insatsområdet och kan fortsätta när soldaten kommer hem.

– Då känns det värdefullt att koppla ihop personen med de olika hjälpsystem som samhället kan erbjuda på hemorten, säger Luisa Landewall.

Läs om militärsjälavården: svenskakyrkan.se/samtalsstod/militar-sjalvavard

SJÄLAVÅRDSSAMTAL UTOMHUS har varit en del av den nya arbetsvardagen. Foto: Simon Eliasson.

Någon som bär på en tro kanske funderar på hur deras kristna tro passar ihop med den upplevelse man har i Försvarsmakten. Foto: Ola Johansson/Luleå stift

Ett hållbart stift

Det ställs allt högre krav på organisationers hållbara utveckling. FN:s globala mål, nya lagar och omvärldens förväntningar gör det nödvändigt att genomföra ett strukturerat hållbarhetsarbete. Under 2021 intensifierade Luleå stift sina ansträngningar kring miljö och långsiktig hållbarhet, inte minst genom en ny strategi som ska fungera som en ram för stiftets främjandearbete mot församlingar och pastorat i hållbarhetsfrågor.

Vad betyder hållbar utveckling egentligen? Uttrycket började användas redan 1987 när Brundtlandrapporten för FN redovisades och kommissionen myntade definitionen av hållbar utveckling: "Utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov". Hållbar utveckling handlar kort och gott om hur vi lever, hur våra livsvillkor ser ut och hur vi ska eftersträva att tillfredsställa dagens behov, lokalt som globalt, utan att riskera framtiden för oss människor eller annat liv – eller för vår planet.

Hållbar utveckling kan delas in i fyra områden: ekonomisk, ekologisk, social och andlig, som alla är beroende av varandra. Tillsammans måste vi göra vad vi kan för att skapa långsiktig hållbarhet som säkrar framtiden för många kommande generationer.

SÅ VILL SVENSKA KYRKAN BIDRA TILL FN:S AGENDA 2030

Det finns många faktorer som bidrar till att organisationers hållbarhetsarbete uppmärksammas och granskas. Hösten 2015 enades världens länder om 17 nya hållbarhetsmål som har förhandlats fram av FN och kallas Agenda 2030. Målen utgör en gemensam karta som ska vägleda världen till en mer hållbar utveckling.

I Svenska kyrkans verksamhet har hållbarhets-

frågor länge varit i fokus. Här finns en tydlig vision om att lokalsamhällen, länder och en hel värld ska hålla ihop och bidra tillsammans.

NY HÅLLBARHETSSTRATEGI EN MILSTOLPE

I december 2021 nådde Luleå stift en viktig milstolpe i form av en ny hållbarhetsstrategi som då antogs av stiftsstyrelsen. Strategin har arbetats fram under ett års tid och ska fungera som en ram för stiftets främjandearbete mot församlingar och pastorat i hållbarhetsfrågor. Den består av fokusområden och mål som förväntas vara genomförda innan utgången av 2025. Det nya strategidokumentet handlar om stiftskansliets hållbarhetsarbete, om prästlönetillgångarna samt det stöd Luleå stift vill ge till församlingar och pastorat. Denna nya strategi kan ses som Luleå stifts sätt att omvandla Svenska kyrkans "Färdplan för klimatet", stiftets sätt att navigera mot egna och gemensamma kyrkliga mål för att bli klimatneutral 2030.

– Gud gav oss ett uppdrag att förvalta jordens resurser, inte att förbruka dem på ett orättfärdigt sätt. Det är från Gud själv vi fått uppdraget att jobba med förvaltarskapstanken. Vi måste göra allt vi kan för att ta vårt ansvar och samtidigt lägga våra liv i Guds händer, säger Åsa Nyström, biskop i Luleå stift och ordförande för stiftsstyrelsen.

Illustrationer: Susanne Engman/Ikon

Nya steg mot en mer hållbar utveckling

Under 2021 har Malin Skogqvist, samordnare för hållbarhetsfrågor i Luleå stift, arbetat med att förstärka samarbetet med församlingarna. Det är glädjande att det finns ett så stort engagemang för hållbarhetsfrågor, menar hon.

Under det gångna året har det lokala hållbarhetsarbetet bestått av bland annat utbildningar, webinarier och miljödiplomering.

– Det finns goda exempel på att arbetet kring miljö och andra hållbarhetsfrågor inte tappat tempo ens under pandemins framfart, säger Malin Skogqvist, samordnare för hållbarhetsfrågor i Luleå stift.

Hon berättar att församlingarna fortsatt efterfråga utbildningar kopplade till bland annat Agenda 2030, utbildningar som hållits digitalt, ibland i samarrangemang med Svenska kyrkans nationella nivå eller andra stift.

Även arbetet med Svenska kyrkans miljödiplomering har kunnat fortsätta tack vare de digitala lösningarna.

– Det är mycket glädjande att det finns ett så stort engagemang och stor flexibilitet i våra församlingar, säger Malin Skogqvist.

LEDNINGSGRUPPEN NY MILJÖGRUPP

En förändring för stiftskansliets eget arbete med miljödiplomeringen är att miljögruppens funktioner flyttat till kansliets ledningsgrupp, en viktig förflyttning menar Malin Skogqvist.

Malin Skogqvist, Luleå stifts samordnare kring hållbarhetsfrågor. Foto: Ola Johansson/Luleå stift

– Att arbetet med miljödiplomeringen och arbetet med hållbarhetsfrågor hamnar på ledningens bord är viktigt, för att arbetet ska bli integrerat fullt ut i verksamheten, säger hon.

STRATEGI OMVANDLAS TILL PRAKTIK

I december 2021 antog stiftsstyrelsen Luleå stifts nya hållbarhetsstrategi. Den började gälla vid årsskiftet och nu väntar att omvandla den till praktik.

Ett av de fokusområden som strategin innehåller är arbetet med klimatanpassning.

– Klimatförändringar som innebär risk för ökat antal kraftiga skyfall gör att till exempel kyrkor kan påverkas med att fukt tränger in. En annan risk är att nollgenomgångar.

Det hör ihop med ett snabbt skifte mellan plus- och minusgrader och kan komma att öka i norra Sverige. Effekten kan bli frostsprängningar i puts eller tegel.

Ett nystartat projekt Luleå stift medverkar i kan hjälpa att ge kunskaper om riskbedömningar kopplat till kyrkor, kulturarv och kyrkogårdar.

– Klimatförändringar är något som kan riskera att bli kostsamt, men de negativa effekterna kan mildras om vi börjar klimatanpassa på rätt ställen, i rätt tid, säger Malin Skogqvist.

Hållbart? Självk klart!

Här följer några exempel på stiftets hållbara utveckling under 2021.

1. Inledde en förundersökning om solceller på stiftskansliets tak i Luleå.
2. Inledde ett stiftsövergripande samarbetsprojekt med Strängnäs och Visby stift, om att skapa verktyg för klimatanpassning i församlingarna inleddes.
3. Det rikstäckande webinarier ”Barns rättigheter i ett framtida klimat” genomfördes.
4. En satsning om vegetarisk matlagning gjordes i form av en rikstäckande cook-along tillsammans med Härnösand och Göteborg stift.
5. Startade ett projekt om utbyggnad av laddinfrastrukturen för elbilar och laddhybridfordon. Här sker samarbetet mellan Luleå, Visby, Strängnäs och Linköpings stift.

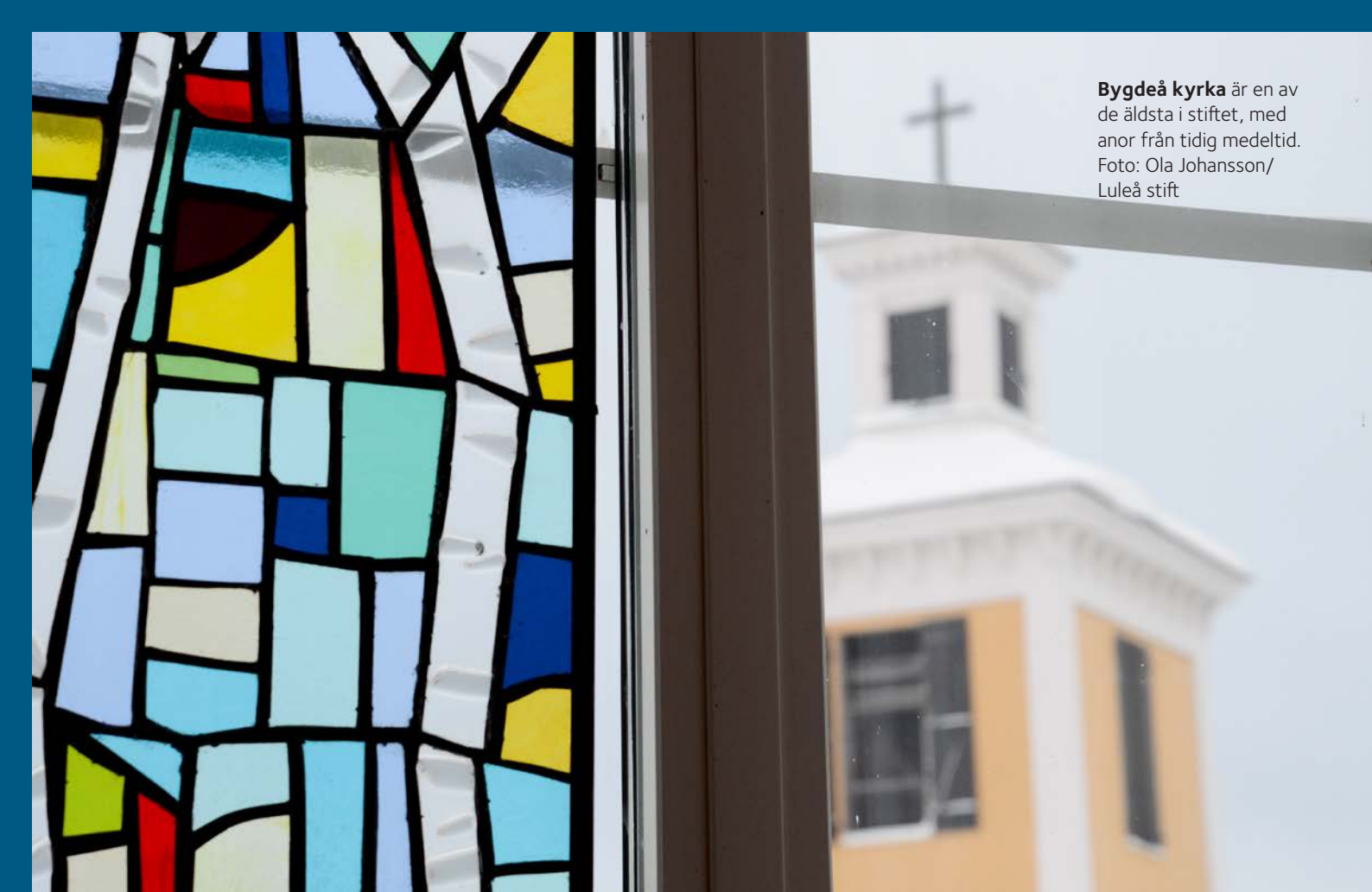

Mer kunskap om användning av solcellspaneler samlades in i en förundersökning 2021.

Foto: Gustaf Hellsin/Ikon

Årsredovisning 2021

”Ur ett ekonomiskt perspektiv har inställd och omställd verksamhet inneburit betydande besparingar i förhållande till budget.”

Bygdeå kyrka är en av de äldsta i stiftet, med anor från tidig medeltid.
Foto: Ola Johansson/
Luleå stift

Förvaltningsberättelse

Belopp anges i tusental kronor (tkr) om inget annat anges. Siffror inom parentes avser motsvarande siffra för 2020.

UPPGIFT, ÄNDAMÅL OCH VERKSAMHET

Luleå stift täcker hela Norrbottens och Västerbottens län och har sitt säte i Luleå. Stiftet utgör en organisatorisk del av trossamfundet Svenska kyrkan.

2021 bestod stiftet av 56 församlingar fördelat på 33 självständiga ekonomiska enheter i sex kontrakt. I varje kontrakt finns en kontraktsprost som utses av biskopen. Totalt hade stiftets församlingar vid årets utgång 343 827 (350 054) medlemmar. Svenska kyrkans grundläggande uppgift – att fira gudstjänst, bedriva undervisning, diakoni och mission – utförs av församlingarna.

Luleå stifts grundläggande uppdrag är att främja församlingarna och ha tillsyn över församlinglivet, främst den grundläggande uppgiften samt förvaltning (inklusive begravningsverksamheten). Biskopen och domkapitlet har särskilda uppgifter enligt kyrkoordningen, bland annat tillsyn över

dem som är vigda till uppdrag i kyrkan. Enligt kyrkoordningen ska stiftet också verka för en lämplig församlings- och pastoratsindelning och ansvarar för förvaltningen av prästlönstillgångarna inom stiftet.

ORGANISATION

Stiftsfullmäktige är stiftets högsta beslutande organ. Fullmäktige består av 51 ledamöter, valda för mandatperioden 2018–2021. Under 2021 sammanträdde fullmäktige tre (en) gånger.

Stiftsstyrelsen är stiftets verkställande organ. Stiftsstyrelsen har elva ledamöter med biskopen som självskriven ordförande. Tio ledamöter utses av stiftsfullmäktige. Stiftsstyrelsen sammanträdde fem (sex) gånger under året. Stiftsstyrelsen har inrättat två utskott som stöd för sitt arbete. Utskotten är beredande inom sina respektive ansvarsom-

råden. De har även delegation att fatta vissa typer av beslut. Egendoms- och förvaltningsutskottet, EFU, ansvarar bland annat för frågor kopplade till förvaltningen av prästlönetillgångarna och stiftets kapitalförvaltning. Arbets- och personalutskottet, APU, bereder övriga ärenden.

I alla stift finns ett domkapitel som självständigt ska fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Domkapitlet har sju ledamöter. Biskopen är självskriven ordförande och domprosten vice ordförande. Fyra ledamöter utses av stiftsfullmäktige och en ledamot väljs av stiftets präster och diakoner. En av de ledamöter stiftsfullmäktige utser ska vara, eller ha varit, ordinarie domare.

Domkapitlet har till uppgift att stödja och utöva tillsyn över stiftets församlingar och pastorat, samt att Svenska kyrkans ordning iakttas i församlingarna.

Domkapitlet examinerar präster och diakoner innan de vigs till sina ämbeten. Domkapitlet har också tillsyn över hur präster och diakoner sköter sina uppdrag och följer sina vigningslöften. I domkapitlets tillsynsuppgift ingår även att pröva beslut som fattas av olika lokala organ i församlingar och pastorat, när en sådan prövning begärs.

Utöver lagar och förordningar omfattas stiftet även av kyrkans inomkyrkliga regelverk, som kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser. Stiftet tillämpar Svenska kyrkans kollektivavtal. Stiftsfullmäktige och stiftsstyrelse har även fastställt olika typer av styrande dokument.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Verksamhetens resultat uppgick till 6 317 tkr (-259 tkr). De finansiella intäkterna uppgick till 2 198 tkr (3 174 tkr). Tack vare finansiella intäkter uppgår årets resultat till 8 515 tkr (2 915 tkr).

Årets resultat är 13 015 tkr bättre än budgeterat resultat. Det egna kapitalet uppgår vid utgången av 2021 till 103 460 tkr (94 945 tkr).

ATT UPPMÄRKSAMMA UNDER ÅRET

2021 var första året som det nya inomkyrkliga utjämningsystemet tillämpades fullt ut. Sista steget i förändringen innebar att stiftets intäkter mellan 2020 och 2021 sjönk med 13 540 tkr (13 580 tkr) och att stiftet i sin tur sänkte det generella bidraget till

församlingar och pastorat.

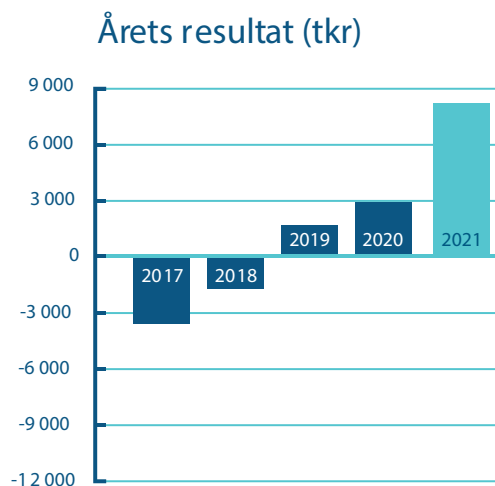
Stiftet har erhållit 4 660 tkr i extra stiftsbidrag från den nationella nivån och 1 162 tkr i statligt pandemi-stöd (förmedlat via kyrkokansliet). Det statliga pandemi-stödet har vidareförmedlats till Stiftsgården och ungdoms- och lägergårdar.

Mot bakgrund av förändrade digitala systemlösningar och verksamhet har nedskrivning skett av vissa videoanläggningar. Totalt innebär detta en engångskostnad på 529 tkr.

Stiftet har lämnat borgen (2 500 tkr) för de lån som Stiftsgården haft. Under året har stiftsstyrelsen lämnat ett bidrag till Stiftsgården som därmed kunnat lösa lånet. Stiftet har som en konsekvens av detta kunnat återkalla borgen i sin helhet.

MÅLSATTA KAPITAL

Stiftets mål för det egna kapitalets storlek uppgick 31 december 2021 till 50 000 tkr (50 000 tkr). Eget kapital överstiger vid utgången av 2021 fastställt målkapital med 53 460 tkr (44 945 tkr). Om övervärdet i kapitalförvaltningen skulle realiseras ökar eget kapital med 53 257 tkr (30 066 tkr). Se även avsnittet finansiella instrument nedan.

Flerårsöversikt

ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR

	2021	2020	2019	2018	2017
Tillhöriga 31 december (antal)	343 827	350 054	355 886	361 240	367 843
Tillhöriga 31 december (andel av inv. %)	65,6	67,0	68,3	69,4	70,8
Kyrkoavgift (%)	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
Medelantal anställda	72	79	81	78	79

RESULTAT (TKR)

Verksamhetens intäkter	97 022	109 147	122 776	133 938	137 109
Verksamhetens resultat	6 317	-259	-2 680	-458	-3 023
Resultat från finansiella investeringar	2 198	3 174	4 300	-1 529	-425
Årets resultat	8 515	2 915	1 619	-1 988	-3 447

Kyrkoavgift (tkr)	39 509	39 890	41 016	41 256	39 501
- varav slutavräkning (tkr)	-39	352	1 430	172	112
Personalkostn./verksamh. intäkter (%)	55	51	51	44	42
Av- och nedskr./verksamh. intäkter (%)	1,2	0,6	1,5	0,8	0,8

EKONOMISK STÄLLNING

Mål för eget kapital (tkr)	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Eget kapital (tkr)	103 460	94 945	92 030	90 410	92 398
Soliditet (%)	71	72	72	73	72
Värdesäkring av eget kapital (%)	9,0	3,2	1,8	-2,2	-3,6
Likviditet (%)	105	75	72	342	335

Definitioner: **Kyrkoavgift (%)** - Anges i procent av den kommunalt beskattningsbara inkomsten. **Varav slutavräkning** - För förklaring se redovisningsprinciper. **Personalkostnader/verksamhetsintäkter (%)** - Uppgiften beräknas som resultaträkningens personalkostnader dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter. **Av- och nedskrivningar/verksamhetens intäkter (%)** - Uppgiften beräknas som resultaträkningens av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar dividerat med resultaträkningens summa verksamhetens intäkter. **Soliditet (%)** - Uppgiften beräknas som utgående eget kapital dividerat med balansomslutningen (totala tillgångar i balansräkningen). **Värdesäkring av eget kapital (%)** - Uppgiften beräknas som årets resultat dividerat med in- gående eget kapital. **Likviditet (%)** - Uppgiften beräknas som utgående omsättningstillgångar dividerat med kortfristiga skulder.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPS-ÅRET

Coronapandemin har även under 2021 påverkat såväl verksamheten som ekonomi. En stor del av verksamheten har även under 2021 bedrivits på distans och med digitalt stöd. Ur ett ekonomiskt perspektiv har inställd och omställd verksamhet inneburit betydande besparingar i förhållande till budget.

Högsta förvaltningsdomstolen har i februari 2021 klarlagt att vissa transaktioner som sker inom Svenska kyrkan fortsatt inte ska beläggas med moms och inte heller vara föremål för inkomstskatt. Som en konsekvens av detta upphörde samtidigt rätten att dra av moms för motsvarande transaktioner. Domen påverkar inkomståren 2014-2020. Luleå stift har betydande försäljning av tjänster till församlingar och pastorat. Som en

konsekvens av domen har stiftet erhållit återbetalning med 15 457 tkr i skatt från Skatteverket. Stiftet har i sin tur krediterat församlingar, pastorat, stift och den nationella nivån 15 457 tkr.

Svenska kyrkans nationella nivå beslutade under 2020 att etablera Svenska kyrkans gemensamma lönecenter i Uddevalla. Mot bakgrund av detta har all lönehantering i stiftens servicebyråer överlämnats till nationell nivå under 2021.

Stiftskansliet har även under 2021 gemonfört åtgärder i syfte att sänka kostnader och effektivisera verksamheten. Detta har bl.a. skett genom personalminskning kopplat till internt stöd.

Stiftsfullmäktige beslutade vid sammanträdet i november att höja målkapitalet från 50 mkr till 75 mkr. Det nya målkapitalet gäller från och med 1 januari 2022.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPS-ÅRET

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets utgång.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Kapitalförvaltningen styrs av ett medelsförvaltningsreglemente. Reglementet beslutas av stiftsfullmäktige och innehåller bl.a. etiska kriterier för placeringsval, avkastningsmål samt regler för portföljsammansättning. Aktuellt reglemente fastställdes 2017. Det bokförda värdet på placeringarna uppgick vid utgången av 2021 till 96 272 tkr (97 835 tkr). Marknadsvärdet på placeringarna uppgår 31 december 2021 till totalt 149 529 tkr (127 901 tkr). Detta innebär att det finns ej bokförda övervärde inom kapitalförvaltningen som uppgår till 53 257 tkr (30 066 tkr).

FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Stiftets verksamhet finansieras i stor utsträckning av

kyrkoavgift. Kyrkoavgiftsintäkterna för år 2024 beräknas vara cirka 0,8 mkr (2,0 %) högre än 2021.

Den löpande verksamheten finansieras till en viss del av finansiella intäkter. Detta innebär att stiftet är beroende av finansiella intäkter och därmed är utsatt för risk om kapitalförvaltningen uppvisar negativt resultat. Andra risker är kopplat till att förändringar i det inomkyrkliga utjämningsystemet kan ge ett negativt utfall för stiftet.

TILLSTÅNDS- ELLER ANMÄLNINGSPLIKTIG VERKSAMHET ENLIGT MILJÖBALKEN

Stiftet bedriver ingen, enligt miljöbalken, tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

FÖRVALTADE STIFTELSE

Stiftet förvaltar 13 (13) stiftelser med ett totalt utgående eget kapital om 47 041 tkr (46 491 tkr). Tillgångarnas marknadsvärde uppgår 31 december 2021 till 51 199 tkr (45 702 tkr).

Resultaträkning

(tkr)

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Kyrkoavgift		39 509	39 890
Erhållen inomkyrklig utjämnning	2	33 012	42 463
Erhållna bidrag	3	3 380	1 759
Nettoomsättning	4	19 571	21 014
Övriga verksamhetsintäkter		1 551	4 021
Summa verksamhetens intäkter		97 022	109 147
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Lämnad inomkyrklig utjämnning	2	-9 534	-24 603
Övriga externa kostnader	5, 6	-26 455	-28 364
Personalkostnader	7	-53 554	-55 764
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		--1 161	-675
Summa verksamhetens kostnader		-90 705	-109 406
Verksamhetens resultat		6 317	-259
RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR	8		
Resultat från finansiella omsättningstillgångar		2 084	3 087
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		114	94
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1	-7
Resultat efter finansiella poster		8 515	2 915
Årets resultat		8 515	2 915

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	Not	2021-12-31	2020-12-31
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	9	876	2 038
		876	2 038
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Långfristiga värdepappersinnehav	8, 10	100 617	102 181
		100 617	102 181
Summa anläggningstillgångar		101 494	104 218
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		1 915	1 045
Övriga fordringar		20 480	661
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11	1 068	2 738
		23 463	4 443
<i>Kassa och bank</i>	12	21 521	24 059
Summa omsättningstillgångar		44 985	28 502
Summa tillgångar		146 478	132 721

Balansräkning

Eget kapital och skulder (tkr)	Not	2021-12-31	2020-12-31
EGET KAPITAL			
Balanserat resultat		94 945	92 030
Årets resultat		8 515	2 915
Summa eget kapital		103 460	94 945
KORTFRISTIGA SKULDER			
Leverantörsskulder		2 969	3 532
Övriga skulder		7 906	3 763
Villkorade bidrag	13	23 927	21 774
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	8 216	8 706
Summa kortfristiga skulder		43 018	37 775
Summa eget kapital och skulder		146 478	132 721

Rapport eget kapital

Förändring av eget kapital (tkr)

	Balanserat resultat	Årets resultat	Summa eget kapital
Eget kapital 2020-01-01	90 411	1 619	92 030
Omföring av föregående års resultat	1 619	-1 619	0
Årets resultat		2 915	2 915
Utgående balans 2020-12-31	92 030	2 915	94 945
Ingående balans 2021-01-01	92 030	2 915	94 945
Omföring av föregående års resultat	2 915	-2 915	0
Årets resultat		8 515	8 515
Eget kapital 2021-12-31	94 945	8 515	103 460

Kassaflödesanalys

(tkr)

	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
LÖPANDE VERKSAMHET		
Rörelseresultat	6 317	-259
Rörelseresultat	6 317	-259
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	1 161	675
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar	0	-13
Övriga poster som inte ingår i kassaflödet	0	-177
Erhållen ränta	115	96
Erhållen utdelning	3 647	3 262
Erlagd ränta	-1	-7
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	4 922	3 836
<i>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</i>		
Minskning/ökning av kortfristiga fordringar	-19 020	931
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	5 243	1 811
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-2 538	6 319
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	0	-674
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	37
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0	-2 109
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	-2 746
Årets kassaflöde	-2 538	3 573
Likvida medel vid årets början	24 059	20 486
Likvida medel vid årets slut*	21 521	24 059

*) Likvida medel utgörs av bankmedel

Noter

(tkr)

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGS-PRINCIPER

Stiftets årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska Kyrkan (KRED).

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning. Som för egen räkning inkluderas även medel där avsikten är att de helt eller delvis ska fördelas till andra juridiska personer, men där fördelning grundas på beslut inom stiftet.

Kyrkoavgift

Svenska kyrkans huvudintäkt utgörs av kyrkoavgiften. I enlighet med lag om avgift till registrerat trossamfund får Svenska kyrkan statlig hjälp med uppbörd, taxering och indrivning av kyrkoavgiftsmedlen. Det slutliga utfallet av kyrkans avgiftsunderlag erhålls först två år efter avgiftsgrundande år och därför är Svenska kyrkan berättigad att uppbära ett förskott från staten, fördelat med en tolfedel per månad. Samtidigt med utbetalningen av förskottet sker en avräkning av det slutliga avgiftsunderlaget två år tillbaka. Kyrkoavgiften intäktsredovisas i takt med utbetalningarna från staten.

Erhållen inomkyrklig utjämning

Inom Svenska kyrkan finns ett utjämningsystem där Svenska kyrkans nationella nivå omfördelar medel mellan trossamfundets organisatoriska delar. Inom ramen för utjämningsystemet tilldelas stiftet årligen medel för viss basverksamhet inom stiftet (stiftsbidrag) samt kyrkounderhållsbidrag, KUB. Stiftsbidrag och kyrkounderhållsbidrag erhålls via utbetalning från nationell nivå.

Stiftsbidrag intäktsförs det år de avses. KUB skuldbokförs när det betalas ut från nationell nivå och intäktsförs när det används, d.v.s. betalas ut. Den del av KUB som stiftet själv använder intäktsförs direkt.

Utöver den utjämning som regleras inom ramen för kyrkoordningen kan Svenska kyrkans högsta beslutande organ, kyrkomötet, besluta om att av nationella nivåns kapital fördela medel till regional och lokal nivå. Besluten är vanligtvis förenade med villkor. Intäktsredovisning sker då enligt de generella principerna för bidrag i K3, se nedan.

Erhållna gåvor och bidrag:

Erhållna gåvor redovisas i den period de mottagits. Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med att bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggnings-tillgångarna.

Nettoomsättning

Intäkt av varor och tjänster redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Lämnad inomkyrklig utjämning och lämnade övriga bidrag

Stiftet utgör en länk i det inomkyrkliga utjämningsystem som beskrivs under Erhållen inomkyrklig utjämning ovan. Såväl lämnad inomkyrklig utjämning som övriga lämnade bidrag skuldförs normalt när beslut om bidrag fattas, såvida det inte av beslutet framgår att bidraget ska finansieras med kommande års intäkter. I det senare fallet skuldförs bidraget först under det finansieringsår som anges i beslutet. Beslutade, ej skuldförda, lämnade bidrag redovisas som eventalförlikelse.

Leasing

All leasing, både när stiftet är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing, d.v.s. leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som intäkt/kostnad linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Ersättning till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas kostnaden det år pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

Stiftens inskränkta skattskyldighet regleras i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom den 9 februari 2021 fastställt att Svenska kyrkans nationella nivåns tillhandahållande av IT-tjänster och administrativa tjänster till Svenska kyrkans församlingar, kyrkliga samfundigheter och stift inte utgör näringsverksamhet. Högsta förvaltningsdomstolens domskäl är principiellt utformade och domen har generell räckvidd och kan tillämpas på alla typer av tillhandahållanden som sker mellan olika enheter inom trossamfundet Svenska kyrkan i syfte att bedriva Svenska kyrkans verksamhet. Det innebär att från och med första januari 2021 kan de enheter som fakturerar andra inomkyrkliga enheter göra detta moms- och skattefritt. Detta gäller för transaktioner mellan inomkyrkliga enheter (församlingar, pastorat, stift, nationell nivå). I den mån stiftet

bedriver näringsverksamhet riktad till utomkyrkliga enheter är huvudregeln att näringsverksamheten är skattepliktig. Näringsverksamhet kan undantas från skatteplikt om den har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet eller är hävdvunnen finansieringskälla. Även normalt sett skattepliktig näringsverksamhet kan i vissa fall undantas från beskattning om huvudsaklighetsprincipen är tillämplig. Uppskjuten skattefordran avseende underkottsavdrag eller andra framtid skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Materiella anläggningstillgångar

I stiftet finns materiella anläggningstillgångar redovisade enligt två olika definitioner i K3. Som grundregel gäller att en materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde). För ideell sektor gäller att materiell anläggningstillgång också omfattar fysisk tillgång som innehas för det ideella ändamålet även om grundregeln inte är uppfylld. De flesta anläggningstillgångar har klassificerats utifrån den senare regeln då stiftets ändamål är religiös verksamhet. Inventarier med ett anskaffningsvärde under 50 % av prisbasbeloppet har utifrån väsentlighetsbedömning redovisats som kostnad. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde. Nedskrivningsprövning sker alltid för sådana tillgångar som inte längre uppfyller något av kraven ovan för att definieras som materiella anläggningstillgångar. En materiell anläggningstillgång som har betydande komponenter där skillnaden i förbrukning förväntas vara väsentlig, redovisas och skrivs av som separata enheter utifrån varje komponents nyttjandeperiod. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Följande avskrivningstider tillämpas: bilar, övriga inventarier, installationer och verktyg fem år.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras. Materiella anläggningstillgångar skrivs ned enligt två huvudmetoder beroende på grunden för klassificering som materiell anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som används för att ge ekonomiska fördelar/kassaflöde skrivs ned enligt reglerna i K3 kapitel 27. De materiella anläggningstillgångar som innehas för det ideella ändamålet skrivs ned enligt kapitel 37, där det finns en grund- och en förenklingsregel. Tillämpad metod

för nedskrivningar beskrivs i tilläggsupplysning i förekommande fall.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när stiftet blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och stiftet har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Långfristiga värdepappersinnehav: post-för-post-värdering

Innehaven i posten innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdeets princip till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Innehaven värderas post för post; det innebär att varje innehav bedöms och värderas separat. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande till upplupet anskaffningsvärde. Nedskrivning redovisas i resultaträkningsposten "Resultat från finansiella anläggningstillgångar". Nedskrivningsbehovet prövas individuellt för aktier och andelar och övriga enskilda finansiella anläggningstillgångar som är väsentliga.

Nedskrivningsprövning av finansiella anläggningstillgångar

När det finns indikation på att en finansiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras. Tillämpad metod för nedskrivningar beskrivs i tilläggsupplysning i förekommande fall.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdeets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaffödesanalys

Kassaffödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar stiftets in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten. Det redovisade kassaffödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificerar stiftet, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

NOT 2 ERHÅLLEN OCH LÄMNAD INOMKYRKLIG UTJÄMNING

Erhållen inomkyrklig utjämning

	2021	2020
Stiftsbidrag	30 870	39 750
Kyrkunderhållsbidrag	2 142	2 713

Summa **33 012** **42 463**

Lämnad inomkyrklig utjämning

Månatligt strukturstöd	0	-9 423
Kyrkunderhållsbidrag	-2 142	-1 973
Bidrag till sjukhuskyrkan	-2 455	-2 385
Bidrag till fängelsekyrkan	-218	-209
Bidrag till universitetskyrkan	-1 205	-1 194
Bidrag till konfirmandarbete	-1 056	-2 587
Övriga projekt och verksamhetsstöd	-2 458	-6 831

Summa **-9 534** **-24 603**

NOT 3 ERHÅLLNA BIDRAG

	2021	2020
Arbetsmarknadsbidrag	230	230
Övriga bidrag	3 149	1 529

Summa **3 380** **1 759**

NOT 4 NETTOOMSÄTTNING

	2021	2020
Uthyrning av personal m.m. till prästlönetillgångarna i Luleå stift	3 745	3 977
Tillhandahållande av tjänster till inomkyrkliga enheter	15 270	16 153
Övriga tjänster	187	625
Hysesintäkter	368	259

Summa **19 571** **21 014**

NOT 5 OPERATIONELL LEASING

Framtida minimileasingavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:

	2021	2020
Förfaller till betalning inom ett år	3 567	3 885
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	5 795	1 532
Under perioden kostnadsförda leasingavgifter	4 205	5 384
Summa	13 567	10 801

Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av hyrda inventarier och lokaler. Avtalet om hyra av lokalerna för stiftskansliet i Luleå löper på tre år med möjlighet till förlängning. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp. Variabla avgifter förekommer inte. Inventarier leasas på fyra-fem år med möjlighet till utköp.

NOT 6 ARVODE OCH KOSTADSERSÄTTNING TILL REVISORER

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på stiftens revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

	2021	2020
Auktoriserad revision (PwC Sverige)		
Revisionsuppdrag	75	100
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Skatterådgivning	12	0
Övriga tjänster	90	0
Summa	176	100

NOT 7 PERSONAL

	2021	2020
Medelantalet anställda		
Kvinnor	45	50
Män	27	29
Summa	72	79

I medelantalet anställda ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp 23 800 kr (23 650 kr). Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2006:11.

Könsfördelningen i stiftsstyrelsen och bland ledande befattningshavare

	2021-12-31			2020-12-31		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Ledamöter i stiftsstyrelsen samt biskop	7	4	11	7	4	11
Ledande befattningshavare	2	0	2	2	0	2

Löner, arvoden och andra ersättningar
Ledamöter i stiftsstyrelsen samt biskop
Anställda

	2021	2020
Ledamöter i stiftsstyrelsen samt biskop	946	1 076
Anställda	36 335	37 540
Summa	37 281	38 615

Arvoden till förtroendevalda i stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse m.fl. organ redovisas i resultaträkningen på raden "Personalkostnad". För arbetsmarknadsbidrag se not 3.

(FORTS. NOT 7)

	2021	2020
<i>Ersättning till ordföranden i stiftsstyrelse och domkapitel</i>		
Till stiftets biskop, tillika ordförande i stiftsstyrelse och domkapitel, har löner, arvoden och andra ersättningar utgått med	912	1 016
<i>Pensionskostnader och andra sociala avgifter</i>		
Pensionskostnader exkl. särskild löneskatt	2 752	2 870
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	12 194	12 091
Summa	14 946	14 961

Stiftet har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

NOT 8 RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR

	2021	2020
<i>Resultat från finansiella anläggningstillgångar</i>		
Utdelning	3 647	3 262
Nedskrivning	-1 564	-175
Summa	2 084	3 087
<i>Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter</i>		
Räntor	114	87
Summa	114	87

NOT 9 INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	6 825	6 193
Inköp	0	674
Försäljningar och utrangeringar	-2 987	-42
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 838	6 825
Ingående avskrivningar	-4 787	-4 130
Försäljningar och utrangeringar	2 940	18
Årets avskrivningar	-585	-675
Utgående ackumulerade avskrivningar	2 432	4 787
Netto anskaffningsvärde	1 405	2 038
Ingående nedskrivningar	0	0
Försäljningar och utrangeringar	47	0
Årets nedskrivningar	-576	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-529	0
Utgående redovisat värde	876	2 038

NOT 10 VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	Revovisat värde		Marknadsvärde på bokslutsdagen	
	2021	2020	2021	2020
<i>Långfristiga värdepappersinnehav</i>				
Noterade aktiefonder	46 218	46 218	99 475	76 284
Noterade räntefonder	50 053	51 617	50 053	51 617
Summa långfristiga värdepappersinnehav	96 272	97 835	149 529	127 901
Övriga långfristiga placeringar*	4 346	4 346	0	0
Summa värdepappersinnehav	100 617	102 181	149 529	127 901

*) Innehavet avser andelar i bostadsrättsförening. Innehavet har inte marknadsvärderats.

	2021	2020
<i>Förändring av långfristiga värdepappersinnehav</i>		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	124 194	121 910
Investeringar under året	0	2 284
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	124 194	124 194
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-22 013	-21 838
Årets nedskrivningar	-1 564	-175
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-23 577	-22 013
Utgående bokfört värde	100 617	102 181

NOT 11 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda hyror	489	989
Förskott bidrag	0	1 332
Övriga poster	579	416
Summa	1 068	2 738

NOT 12 KASSA OCH BANK

Av behållningen på kassa och bank utgör 15 502 tkr (10 903 tkr) behållning på det s.k. Kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå eftersom det är en del av Svenska kyrkans koncernkonto. De regelverk som styr Kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

NOT 13 VILLKORADE BIDRAG

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående balans	21 774	20 041
Erhållet under året	7 120	5 128
lansspråktaget under året	-4 966	-3 395
Summa	23 927	21 774
<i>Specifikation av utgående balans</i>		
Diakoni	6 854	6 924
Fastighet, kyrkobyggnader, kulturarv	10 227	8 459
Hållbar utveckling	846	621
Övriga ändamål	6 000	5 770
Summa	23 927	21 774

NOT 14 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna semesterlöner	3 211	3 048
Upplupna sociala avgifter	1 266	1 308
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 738	4 350
Summa	8 216	8 706

Luleå den dag som framgår av elektroniska underskrifter

.....
Åsa Nyström
Biskop tillika styrelsens ordförande

.....
Titti Ådén
Förste vice ordförande

.....
Lars-Gunnar Frisk
Andre vice ordförande

.....
Maria Andersson

.....
Bertil Burén

.....
Ingela Eriksson

.....
Helén Lindbäck

.....
Paavo Ruokojärvi

.....
Lars Sandberg

.....
Yvonne Stålnacke

.....
Lennart Åström

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

.....
Kjell Åke Larsson

.....
Tomas Åström

.....
Conny Erkheikki
Auktoriserad revisor

Utfall per verksamhetsområde

VERKSAMHET PER OMRÅDE

(tkr)

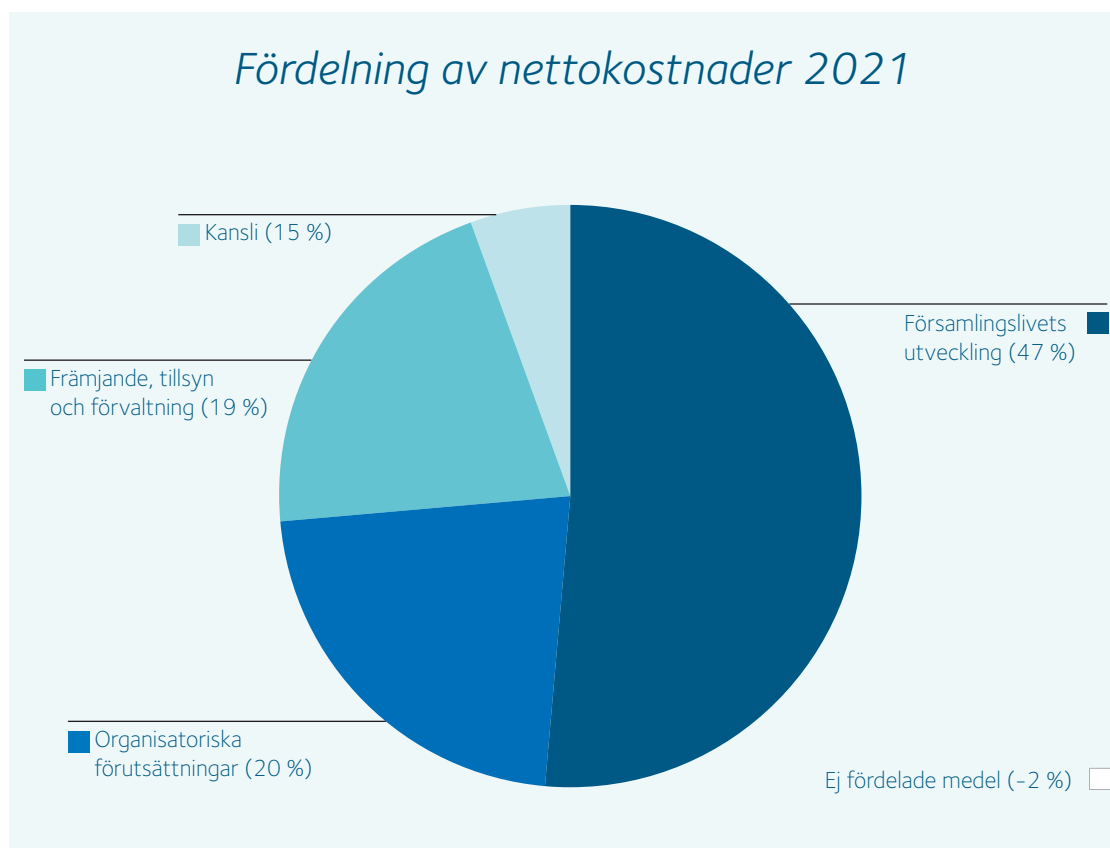
	2021			
	Utfall	Budget	Utfall (%)	Avvikelse
Församlingens utveckling	28 114	33 428	84 %	5 314
Organisatoriska förutsättningar	11 824	12 577	94 %	753
Främjande, tillsyn och förvaltning	11 354	12 275	92 %	921
Kansli	9 141	9 439	97 %	299
Ej fördelade medel	-1 062	3 877	-27 %	4 939
Verksamhetens nettokostnader	59 372	71 597	83 %	12 225
Finansiering	67 887	67 097	101 %	790
Årets resultat	8 515	- 4 500	-189 %	13 015

Kommentar till utfall per verksamhetsområde

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 59 372 tkr, vilket är 12 225 tkr (motsvarar 17 % av hela verksamhetsbudgeten) mindre än plan. Med nettokostnad avses verksamhetens kostnader med avdrag för verksamhetsspecifika intäkter som exempelvis bidrag och intäkter för ekonomitjänster som stiftet säljer till församlingar och pastorat. Orsaken till budgetavvikelsen är i huvudsak relaterad till pandemin antingen genom en billigare verksamhet eller ökade bidrag till stöd till stiftet för att hantera pandemin.

Finansiering, dvs kyrkoavgift och kapitalavkastning, ligger i linje med budget.

Fördelning av nettokostnader 2021

Nedan kommenteras väsentliga avvikelser i respektive verksamhetsområde. Avvikelser som i allt väsentligt beror på pandemin kommenterar inte särskilt.

Verksamhetsområde: Församlingslivets utveckling

Området inrymmer stöd till församlingslivet ur olika perspektiv. Totalt utfall uppgår till 28 114 tkr, vilket är 5 314 tkr under budget. Av tabellen nedan framgår vilka delområden som ingår.

STÖD TILL FÖRSAMLINGSLIVET (tkr)	2021			
	Utfall	Budget	Utfall (%)	Avvikelse
Barn och unga	3 376	4 101	82 %	725
Bidrag	1 332	1 886	71 %	554
Diakoni och hållbarhet	1 845	2 488	74 %	643
Flerspråkigt arbete	2 112	3 051	69 %	940
Gudstjänstutveckling och musik	1 202	1 297	93 %	95
Internationell verksamhet	812	1 286	63 %	475
Kommunikation	2 183	2 636	83 %	453
Kompetensförsörjning	8 127	9 164	89 %	1 037
Självavård i samverkan	7 124	7 518	95 %	394
Summa	28 114	33 428	84 %	5 314

Kommentar till tabellen

Bidrag: Stiftsgården och lägergårdarna har fått bidrag med 2 494 tkr, av detta har 1 162 tkr finansierats genom att stiftet erhållit ett extra bidrag från nationell nivå kopplat till pandemin.

Verksamhetsområde Organisatoriska förutsättningar

Området har ett utfall på 11 824 tkr, vilket är 753 tkr under budget. Av tabellen nedan framgår vilka delområden som ingår i verksamhetsområdet.

ORGANISATORISKA FÖRUTSÄTTNINGAR (tkr)	2021			
	Utfall	Budget	Utfall (%)	Avvikelse
Fastighets- och kulturarvsstöd	3 754	3 323	113 %	-431
Juridik, administration, arkiv och dataskydd	2 231	2 583	86 %	352
Ekonomiservice, gemensam telefoni och IT	5 840	6 671	88 %	831
Summa	11 824	12 577	94%	753

Kommentar till tabellen

Fastighets- och kulturarvsstöd: En förstärkning av resurser kopplat till arbetet med vård och underhållsplaner har skett under året. Detta i form av en tidsbegränsad anställning (1 år). Ekonomiservice, gemensam telefoni och IT: Samtliga församlingar och pastorat har med stiftets stöd (bland annat genom att finansiera konsultstöd) kunnat gå över från GIP till Digital arbetsplats/Microsoft 365. Trots dessa kostnader är utfallet totalt sett under budget för delområdet.

Verksamhetsområde Främjande, tillsyn och förvaltning

Området har ett utfall på 11 354 tkr, vilket är 921 tkr under budget. Av tabellen nedan framgår vilka delområden som ingår i området.

FRÄMJANDE, TILLSYN OCH FÖRVALTNING (tkr)	2021			
	Utfall	Budget	Utfall (%)	Avvikelse
Biskop, domkapitel, kontraktsprostar	5 551	5 418	102 %	-132
Kyrkoval	1 622	2 030	80 %	408
Struktur och samverkan	1 492	1 821	82 %	329
Styrning och granskning	535	875	61 %	340
Övrig ledning	2 154	2 131	101 %	-23
Summa	11 354	12 275	92 %	921

Kommentar till tabellen

Biskop, domkapitel, kontraktsprostar: Kostnaderna är i stor utsträckning fasta och påverkas inte av pandemin. Kostnader för val till domkapitel är redovisad här men budgeterade inom ramen för ej fördelade medel.

Verksamhetsområde Kansli

Området har ett utfall på 9 141 tkr, vilket är 299 tkr under budget. Personalen har i stor utsträckning jobbat hemifrån under pandemi vilket resulterat i lägre kanslikostnader.

Ej fördelade medel

Ej fördelade medel avser verksamhetsmedel som i den ekonomiska planen inte knutits till en specifik verksamhet. Under året har stiftet fått ett extra stiftsbidrag med 4 660 tkr samt återbetalning av moms för 2013 med 1 107 tkr. Medel har under året använts bland annat för att finansiera en kampanj till kyrkovalet, nedskrivningar av inventarier och extra bidrag till stiftsgården för lösen av lån.

